

บทที่ 4

สินค้าสาธารณะกับภาระกระจายรายได้

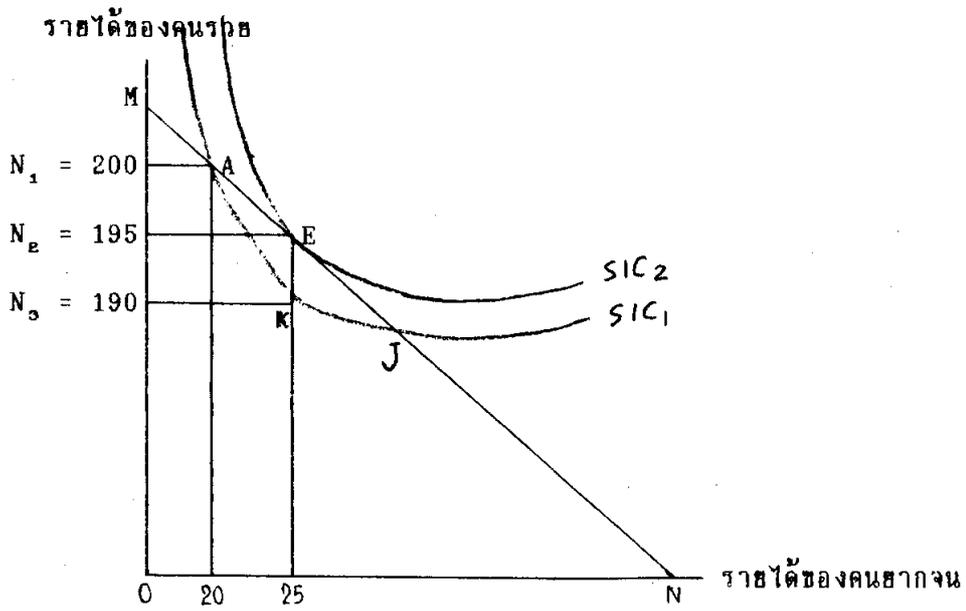
หน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งของรัฐบาลคือ การช่วยให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศมีรายได้ทัดเทียมกัน รัฐบาลจึงมีโครงการให้ความช่วยเหลือกับผู้มีรายได้น้อยในรูปของสวัสดิการ (welfare) และใช้นโยบายภาษีอากรเก็บภาษีจากผู้มีรายได้สูง นำเงินมาช่วยเหลือคนยากจน ทำให้คนยากจนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (better off) และผู้ที่เสียภาษีรู้สึกว่าเป็นตัวเองเลวลง (worse off)

4.1 การผลิตสินค้าสาธารณะเพื่อให้การกระจายรายได้มีความเป็นธรรม

การยกกระดับคนยากจนให้ดีขึ้น โดยใช้โครงการให้สวัสดิการแก่คนยากจน โครงการลักษณะนี้ถือว่าเป็นสินค้าสาธารณะอย่างหนึ่ง ถ้าคนรวยรู้สึกว่า การช่วยเหลือคนยากจนมีรายได้นั้นเป็นสิ่งที่ดี ดังนั้นระดับรายได้ของคนจนก็เปรียบเสมือนสินค้าชนิดหนึ่ง เพราะว่าการยกระดับความเป็นอยู่ของคนจนให้ดีขึ้น จะเป็นประโยชน์ไม่แต่เพียงคนจนเท่านั้น แต่เป็นประโยชน์ต่อคนรวยด้วยเหมือนกัน คล้าย ๆ กับการใช้จ่ายเพื่อการป้องกันประเทศ เป็นประโยชน์กับทุก ๆ คน ถ้าคนรวยมีความต้องการที่จะช่วยเหลือคนยากจน การกระจายรายได้จากคนรวยไปยังคนยากจนจะเป็นประโยชน์ต่อคนจนและคนรวย

เมื่อคนรวยต้องการช่วยเหลือคนยากจน ทำไมต้องให้รัฐบาลเข้ามาเป็นผู้จัดการ ทำให้ด้วย ทำไมคนรวยไม่ช่วยเหลือคนยากจนโดยตรงตามความปรารถนาของคนรวยแต่ละคน การที่รัฐบาลต้องเข้ามาทำในเรื่องของการกระจายรายได้ ก็เนื่องจากรัฐบาลต้องการป้องกันไม่ให้เกิด "free rider" นั่นคือคนรวยที่ไม่ได้ช่วยก็จะอ้างว่าได้ช่วยคนจนด้วย ยกตัวอย่างเช่น กรณีของการป้องกันประเทศ คนรวยที่มีเงิน 1,000 ล้านบาท แต่ละคนปรารถนาที่จะจ่ายเงิน 10,000 บาท และถ้าหากรายได้ของคนยากจนเพิ่มขึ้น 5 ล้านบาท ก็คงไม่มีคนรวยคนไหน

ต้องการจะจ่ายเงิน 10,000 บาทเพื่อการป้องกันประเทศ เพราะว่าเวลานี้รายได้ของคนยากจนเพิ่มขึ้นแล้ว ดังนั้นคนรวยก็ต้องการให้รัฐบาลเก็บภาษีจากคนยากจน เพื่อใช้ในกิจการป้องกันประเทศด้วย จึงเห็นได้ว่า โครงการเกี่ยวกับการกระจายรายได้จะต้องให้รัฐบาลเป็นผู้บริหาร เพราะจะช่วยให้เกิดประโยชน์กับคนรวยและคนยากจน รูปที่ 4.1 แสดงให้เห็นประโยชน์ที่

รูปที่ 4.1

สินค้าสาธารณะในแง่ของการกระจายรายได้

คนรวยได้รับ สมมุติว่า คนรวยมีเงินรวมกัน 200 พันล้านบาท และคนจนมีเงินรวมกัน 20 พันล้านบาท จุด A อยู่บนเส้นแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของคนรวยและรายได้ของคนยากจน (เส้น MN) ทุกจุดบนเส้น MN แสดงถึงรายได้ทั้งหมดเท่ากับ 220 พันล้านบาท ซึ่งเงินทั้งหมดนี้จะแบ่งเป็นของคนสองกลุ่มคือคนรวยและคนยากจน SIC_1 เป็นเส้นแสดงความพอใจที่เท่ากันของคนรวย ความชันของเส้น SIC_1 แสดงให้เห็นถึงปริมาณเงินที่คนรวยยินดีจะจ่ายให้คนยากจน เพื่อให้คนยากจนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ดังนั้นเส้น SIC_1 จึงเป็นเส้นแสดงความพอใจที่เท่ากันของสังคม สำหรับสินค้าสาธารณะ slope ของ SIC_1 แสดงถึงผลรวมของ MRS ของคนรวยทุกคน ความชันของ SIC_1 ที่จุด A แสดงให้เห็นว่า คนรวย

ปรารถนาที่จะจ่ายเงิน 10 พันล้านบาท เพื่อยกระดับรายได้ให้กับคนยากจน 5 พันล้านบาท การเพิ่มรายได้ให้กับคนยากจน 5 พันล้านบาท จะเป็นประโยชน์กับคนรวย เพราะว่าจุดดุลยภาพของคนรวยจะอยู่ที่จุด E ซึ่งทำให้ความพอใจของคนรวยเพิ่มสูงขึ้นเป็น SIC_2 ในรูปที่ 4.1 นี้ไม่ได้ลากเส้น indifferent curve สำหรับคนยากจน แต่เมื่อคนยากจนได้รับเงิน 5 พันล้านบาทจากคนรวย ก็จะทำให้ความเป็นอยู่ของคนยากจนดีขึ้น การวิเคราะห์ในรูปที่ 4.1 นี้ แสดงให้เห็นว่า การกระจายรายได้ทำให้ทั้งคนยากจนและคนรวยมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่จุด E เป็นจุดที่บอกถึงความพอใจของคนรวย คนจนจะต้องการให้จุดที่เหมาะสมเลื่อนจากจุด E ไปทางจุด N เลื่อนไปได้มากเท่าไร คนจนจะมีความพอใจมากขึ้นเท่านั้น แต่คนรวยจะไม่พอใจ ถ้าจุดดุลยภาพเลื่อนจากจุด E ไปทางขวามือ รูปที่ 4.1 นี้บอกแต่เพียงว่า คนรวยมีความยินดีจะจ่ายเงินจำนวนหนึ่งเพื่อช่วยเหลือคนยากจน แต่ไม่ได้บอกว่า ปริมาณเงินที่เหมาะสมควรจะเป็นเท่าใด การช่วยเหลือคนยากจน (helping the poor) ถือเป็นสินค้าสาธารณะอย่างหนึ่ง การจัดเก็บภาษีของรัฐบาลจากคนรวย เพื่อนำมาช่วยเหลือคนยากจน จะช่วยให้การกระจายรายได้ดีขึ้น แต่คนร่ำรวยที่จ่ายภาษีก็มีความเสี่ยง เนื่องจากพวกเขาอาจจะกลายเป็นคนยากจนในอนาคตก็ได้ เช่น อาจจะมีสุขภาพที่ไม่ดี ประสบอุบัติเหตุ หรืออาจจะต้องออกจากงานเนื่องมาจากเทคโนโลยีในการผลิตมีความก้าวหน้ามากขึ้น ทำให้ความต้องการใช้แรงงานคนลดลง ผู้ที่มีงานทำต้องกลายเป็นคนว่างงาน รัฐบาลจึงมีมาตรการช่วยเหลือผู้เสียภาษี (ตัวอย่างเช่นรัฐบาลของสหรัฐอเมริกา) โดยการรับประกันทางด้านสวัสดิการสำหรับผู้เสียภาษี เมื่อเขาต้องออกจากงาน หรือการให้ความช่วยเหลือผู้เสียภาษีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล เมื่อผู้เสียภาษีเจ็บป่วย สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นแรงจูงใจให้คนรวยเสียภาษีด้วยความเต็มใจ และมีหลักประกันว่าเมื่อเขาประสบเคราะห์กรรม รัฐบาลจะช่วยเหลืออย่างเต็มที่ ประโยชน์อื่น ๆ ที่คนรวยจะได้รับจากการเสียภาษีคือ อาชญากรรมในประเทศจะลดลง ช่องว่างทางรายได้ของคนในสังคมแคบลง ผู้คนในสังคมเกิดความรักใคร่สามัคคีกันมากขึ้น ถึงแม้ว่าสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะวัดเป็นตัวเงินได้ยาก แต่เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการให้เกิดขึ้นเพื่อให้สังคมดีขึ้น รัฐบาล

ไม่มีความจำเป็นต้องไปลงทุนด้านการจ้างตำรวจหรือทหารเพิ่มขึ้นเลย เพียงแต่ถ้ารัฐบาล
มีมาตรการกระจายรายได้ให้เป็นธรรมเท่านั้นเอง ปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นจะลดน้อยไปเอง

4.2 อำนาจทางการเมืองกับสินค้าสาธารณะ

การผลิตสินค้าสาธารณะขึ้นอยู่กับผู้มีอำนาจทางการเมือง ประเทศไทยถือได้ว่าเป็นประเทศที่มีระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย แต่เนื่องจากผู้ที่มีอำนาจทางการเมืองบางคนได้รับการเลือกตั้งเข้ามาโดยการใช้เงินซื้อคะแนนจากผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ทำให้การผลิตสินค้าสาธารณะไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ดี เนื่องจากผู้ที่เป็นรัฐบาลเข้ามาเพื่อหวังความร่ำรวยมิได้คำนึงถึงการผลิตสินค้าสาธารณะเพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ดังนั้นสิ่งที่รัฐบาลที่ดีควรจะทำคือ เก็บภาษีคนรวยในอัตราที่สูง เพื่อให้คนรวยไม่มีโอกาสใช้เงินส่วนเกินเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมือง เพราะว่าเป็นวิธีเดียวที่จะไม่ให้คนรวยลงสมัครรับเลือกตั้งและใช้เงินซื้อคะแนนเสียง

การกระจายรายได้เป็นสิ่งที่ดี แต่ต้องไม่ลืมคิดไปว่าทุกคนมีสิทธิจะเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่เขาหามาได้ การที่รัฐบาลจัดเก็บภาษีเพื่อดึงรายได้จากคนรวยไปช่วยคนยากจนจะเป็นธรรมกับผู้ทำเงินมาด้วยความซื่อสัตย์หรือไม่ คนบางคนมีความเชี่ยวชาญในการทำงาน มีความรู้สูง ก็ย่อมจะต้องมีรายได้สูงกว่าคนที่ไม่มีฝีมือ หรือมีความรู้ต่ำ บางครั้งการเก็บภาษีจากผู้ที่มีรายได้มากในอัตราที่สูงเกินไป อาจจะทำให้คนที่มีความสามารถสูงไม่ต้องการทำงาน เพราะทำงานมากรายได้ที่ได้มาก็ถูกเก็บภาษีไปเกือบหมด ทำให้การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ และถ้าสมมุติต่อไปว่ารัฐบาลบังคับให้ทุกคนมีรายได้ที่เท่าเทียมกันโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างในด้านความสามารถของแต่ละคน ก็จะทำให้คนไม่ต้องการทำงาน ขาดความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของตัวเอง เป็นผลให้รายได้ประชาชาติอยู่ในระดับต่ำ ประเทศจะกลายเป็นประเทศด้อยพัฒนาในที่สุด

นโยบายของรัฐบาลจะมีผลต่อการกระจายรายได้ คนบางกลุ่มจะดีขึ้นจากนโยบายการกระจายรายได้ของรัฐบาล และคนบางกลุ่มจะเลวลงจากนโยบายการกระจายรายได้ของ

รัฐบาล การที่รัฐบาลจะทราบว่าใครดีขึ้นหรือเลวลง รัฐบาลต้องใช้วิธีคำนวณผลตอบแทนและต้นทุน (Benefit~cost analysis) รัฐบาลส่วนใหญ่จะมีนโยบายช่วยเหลือคนยากจนก่อนเสมอ เพราะว่าการกระจายรายได้จะเป็นประโยชน์กับคนยากจนมากกว่าคนที่มีฐานะดี รัฐบาลจะใช้วิธีให้เงินช่วยเหลือคนยากจนในรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น ให้ food stamp medical care ให้เงินช่วยเหลือเมื่อคนยากจนต้องประสบกับการว่างงาน ให้อาหารนม และทารกสำหรับครอบครัวยากจน ให้การศึกษาฟรีสำหรับคนยากจนกระทั่งจบการศึกษาระดับมัธยม สิ่งต่าง ๆ ที่รัฐบาลให้กับคนยากจน เราเรียกกันว่าสวัสดิการสังคม

4.3 สินค้าสาธารณะในรูปของนโยบายของรัฐบาลเพื่อทำให้การกระจายรายได้ดีขึ้น

เนื่องจากเราถือว่านโยบายในการกระจายรายได้ให้ดีขึ้นเป็นสินค้าสาธารณะประเภทหนึ่ง นโยบายที่รัฐบาลนำมาใช้มีหลายรูปแบบด้วยกันคือ

ก. การให้เงินช่วยเหลือกับประชาชนที่มีรายได้น้อยหรือที่เรียกกันว่า "Negative Income Tax"

ภาษีเงินได้คิดลบ ก็คือการคืนเงินให้ประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ที่รัฐบาลกำหนด จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นถึงปริมาณเงินที่รัฐบาลจ่ายให้กับผู้มีรายได้น้อยใน

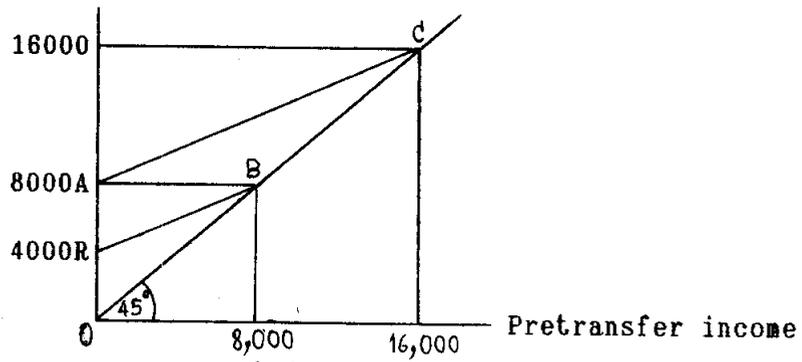
ตารางที่ 4.1

รายได้ของประชาชน ก่อนการโอนเงิน	เงินโอนของ รัฐบาล	รายได้ทั้งหมดของประชาชน หลังจากหักภาษีแล้ว
0	4000	4000
1000	3500	4500
2000	3000	5000
3000	2500	5500
4000	2000	6000
5000	1500	6500
6000	1000	7000
7000	500	7500
8000	0	8000

ที่มา: Edgar K. Browning and Jacqueline M. Browning, อ้างแล้ว หน้า 210.

ระดับต่าง ๆ กัน ซึ่งจากตารางที่ 4.1 จะนำมาเขียนเป็นกราฟได้ในรูปที่ 4.2 กำหนดให้ รายได้ก่อนที่จะได้รับเงินโอนวัดตามแนวนอน และรายได้หลังจากหักภาษีแล้ว (disposable income) วัดตามแนวตั้ง เส้น 45 แสดงถึงความเท่าเทียมกันระหว่างรายได้ก่อนได้รับเงินโอน และรายได้หลังจากได้รับเงินโอนแล้ว slope ของเส้น 45 เท่ากับ 1.0 แสดงให้เห็นว่า การเพิ่มรายได้ให้กับผู้มีรายได้น้อย 1,000 บาท เส้น RB แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง

Disposable income

รูปที่ 4.2

รายได้ก่อนได้รับเงินโอน (pretransfer income) และรายได้หลังจากได้รับเงินโอน และหักภาษีแล้ว (disposable income) ค่าของเงินโอนวัดตามแนวตั้งจากเส้น RB ถึงเส้น 45° รายได้ต่ำสุด 4,000 บาทหรือ OR เป็นรายได้ต่ำสุด รายได้สูงสุด 8,000 บาท เป็นรายได้ที่รัฐบาลไม่ต้องให้ความช่วยเหลือ ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับตารางที่ 4.1 ถ้ารายได้เป็นศูนย์ต้องได้รับเงินโอน 4,000 บาท และถ้ารายได้สูงถึง 8,000 บาท ค่าของเงินโอนเท่ากับศูนย์ รายได้ 8,000 บาทจึงเป็น breakeven income ความชันของ RB แสดงให้เห็นว่า เมื่อรายได้ก่อนได้รับเงินโอนเพิ่มขึ้น 1,000 บาท ค่าของเงินโอนจะลดลง 500 บาท ค่าของภาษีที่คิดลบจะคำนวณเป็นสูตรได้ดังนี้

$$T = \lambda(B - Y_i) \quad (4.1)$$

T คือ เงินโอน

λ คือ อัตราภาษีส่วนเพิ่ม

B คือ รายได้ที่ไม่ต้องได้รับเงินโอน

Y_i คือ รายได้ก่อนได้รับเงินโอน

ถ้า λ เท่ากับ 50 เปอร์เซ็นต์ เราจะกล่าวได้ว่า ภาษีเงินได้คิดลบ (negative income tax : NIT) จะช่วยเพิ่มรายได้ 50 เปอร์เซ็นต์ของช่องว่างระหว่างรายได้ก่อนได้รับเงินโอนและรายได้ที่รัฐบาลไม่ต้องจ่ายเงินโอน มูลค่าของเงินโอนจะเท่ากับครึ่งหนึ่งของ

"poverty gap" ถ้ารายได้ที่รัฐบาลไม่ต้องจ่ายเงินโอนอยู่ ณ ระดับรายได้ที่ยากจน

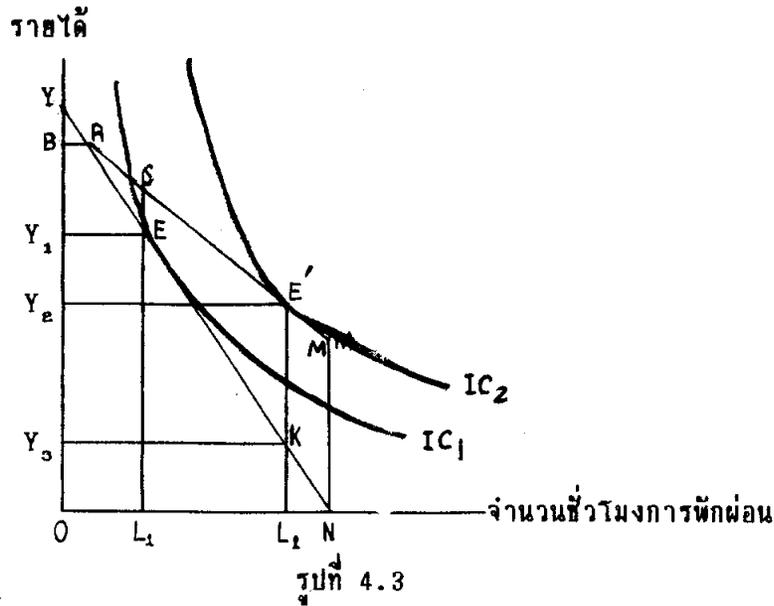
มีตัวแปร 3 ตัวของ NIT ที่ค่าของมันขึ้นอยู่กับซึ่งกันและกัน ถ้ารัฐบาลรับรองว่า รายได้ต่ำสุดจะต้องไม่ต่ำกว่า 4,000 บาท และจำนวนเงินโอนลดลง 0.50 บาท เมื่อ รายได้ก่อนได้รับเงินโอนเท่ากับ 1 บาท อัตราภาษีส่วนเพิ่มเท่ากับ 50 เปอร์เซ็นต์ จำนวน เงินโอนจะลดลงเหลือศูนย์เมื่อรายได้เท่ากับ 8,000 บาท ดังนั้นรัฐบาลจะกำหนดรายได้ ของประชาชนที่จะไม่ได้รับเงินโอน เมื่อรัฐบาลรู้ค่ารายได้ที่ประชาชนต้องได้รับในระดับต่ำสุด และทราบมูลค่าอัตราภาษีส่วนเพิ่ม รายได้สูงสุดที่ไม่ได้รับเงินโอนจะเท่ากับ รายได้ต่ำสุดที่ ประชาชนจะต้องได้รับหารด้วยอัตราภาษีส่วนเพิ่ม ความสัมพันธ์นี้จะเห็นได้จากสมการที่ (4.1) ถ้าเรากำหนดให้รายได้ก่อนที่จะได้รับเงินโอนมีค่าเท่ากับศูนย์ เงินโอนจะเท่ากับ xB ดังนั้น ถ้ารัฐบาลกำหนดค่า B และค่า Y , เราก็จะทราบค่า T ปัญหาของรัฐบาลก็คือ การกำหนด รายได้ขั้นต่ำจะมีความเหมาะสมหรือไม่ จะเพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นแก่การครองชีพ ของประชาชนหรือไม่ นอกจากนี้ค่าของ x จะต้องไม่สูงเกินไป เพราะว่าถ้าค่า x สูงจะทำให้ ประชาชนไม่มีแรงจูงใจที่จะทำงาน เนื่องจากจะถูกหักไปช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย ค่าของ รายได้ที่สูงสุดที่ประชาชนจะไม่ได้รับเงินโอน จะต้องไม่สูงจนเกินไป ดังนั้นสิ่งที่ประชาชน ต้องการก็คือ รายได้ขั้นต่ำสุด (quarantee income) จะต้องเพียงพอ อัตราภาษีส่วนเพิ่ม จะต้องมีความต่ำ และรายได้ที่สูงสุด (ที่จะไม่ได้รับเงินโอน) จะต้องไม่สูงจนเกินไป จะเห็น ได้ว่าค่าของตัวแปรเหล่านี้ จะ เป็นไปตามที่ประชาชนต้องการได้ยาก ยกตัวอย่างเช่น ถ้าให้ อัตราภาษีส่วนเพิ่มต่ำ และรายได้สูงสุดที่รัฐบาลจะไม่จ่ายเงินโอน ก็มีค่าต่ำ เพราะฉะนั้น ผลคูณของทั้งสองค่านี้ ซึ่งก็คือรายได้ขั้นต่ำที่รัฐบาลกำหนดจะมีค่าสูงได้อย่างไร การต่อรอง ระหว่างนโยบายเหล่านี้ ควรจะพิจารณาจากรูปที่ 4.2 สมมติว่ารายได้ต่ำสุดที่รัฐบาลให้การ รับรองว่าประชาชนจะต้องมีรายได้ไม่ต่ำกว่านี้คือ 8,000 บาท นั่นคือรายได้ต่ำสุดเท่ากับ 8,000 บาทเหมือนกัน ค่าของเงินโอนคือเส้น AB แสดงว่าอัตราภาษีส่วนเพิ่มเท่ากับ 100 เปอร์เซ็นต์ เพราะว่ารายได้หลังจากได้รับเงินโอนไม่ได้เพิ่มขึ้นเลย ในขณะที่รายได้ก่อน ได้รับเงินโอนเพิ่มขึ้นระหว่างศูนย์ถึง 8,000 บาท วิธีการเช่นนี้จะไม่ทำให้คนที่มีรายได้น้อย

ไม่ต้องการทำงานเลย เพราะว่าพวกเขาจะได้รับเงินจนกระทั่งทำให้รายได้รวมเท่ากับรายได้สูงสุดที่รัฐบาลไม่ต้องให้ความช่วยเหลือ ปัญหาคือรัฐบาลจะชดเชยความคิดของประชาชนที่ไม่ต้องการช่วยเหลือตัวเอง แต่ต้องการพึ่งความช่วยเหลือจากรัฐบาลอยู่ตลอดเวลาได้อย่างไร สิ่งที่รัฐบาลต้องทำคือ รัฐบาลจำเป็นต้องลดอัตราภาษีส่วนเพิ่มให้มีค่าต่ำกว่า 100 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งมีวิธีทำได้สองวิธี วิธีแรกคือ รัฐบาลกำหนดรายได้ขั้นต่ำสุดที่ประชาชนจะต้องได้รับเท่ากับ 8,000 บาท และลดค่าอัตราภาษีส่วนเพิ่มลง แต่วิธีนี้จะทำให้รายได้สูงสุด (ที่รัฐบาลจะไม่ให้เงินโอน) มีมูลค่าสูงขึ้น¹

4.4 ผลกระทบของ NIT (Negative Income Tax)

NIT มีผลกระทบต่อการจัดสรรทรัพยากร อย่างน้อย NIT จะทำให้ความต้องการที่จะทำงานลดลง ซึ่งเป็นผลจาก "income effect" และ "substitution effect" เมื่อผู้มีรายได้น้อยได้รับ NIT จะทำให้ครอบครัวของเขามีรายได้สูงขึ้นและสามารถที่จะทำงานน้อยลงได้ และเมื่อเขาได้รับ NIT ก็จะทำให้รายได้ที่แท้จริง (real income) เพิ่มสูงขึ้น จะทำให้เขาบริโภค normal goods เพิ่มขึ้น รวมทั้งพักผ่อนมากขึ้น การพักผ่อนเพิ่มขึ้นก็เหมือนกับการลดความพยายามในการทำงานให้น้อยลง นอกจากนี้ NIT ยังมีผลทำให้อัตราค่าจ้างสุทธิลดลง และเมื่อคนทำงานมีรายได้สูงขึ้น เขาจะทำงานน้อยลง ยกตัวอย่างเช่น ถ้าคนงานคนหนึ่งได้รับค่าจ้างชั่วโมงละ 50 บาท ถ้าคนงานคนนี้ได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาล เขาจะลดจำนวนชั่วโมงการทำงานให้น้อยลง อธิบายได้ในรูปที่ 4.3

¹Edgar K. Browning and Jacqueline M. Browning Public Finance and the Price System. New York: Macmillan Publishing Co., Inc., 1979. Chapter 8.

รูปที่ 4.3
ผลกระทบจาก NIT

แกนตั้งแสดงรายได้ แกนนอนแสดงจำนวนชั่วโมงการพักผ่อน เส้นงบประมาณที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และชั่วโมงการพักผ่อน เมื่อไม่มี NIT คือเส้น YN เส้น YN มีความชันเท่ากับ 50 บาทต่อ 1 ชั่วโมง ซึ่งเป็นอัตราค่าจ้างของแรงงาน จุดดุลยภาพอยู่ที่จุด E ซึ่งรายได้ของแรงงานเท่ากับ OY_1 และชั่วโมงของการพักผ่อนเท่ากับ OL_1 เพราะฉะนั้นชั่วโมงทำงานเท่ากับ L_1N หลังจากทีคนงานคนนี้ได้รับ NIT เส้นงบประมาณจะย้ายจาก YN เป็น YRM OB เป็นรายได้ที่สูงที่สุดซึ่งจะไม่ได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาล (breakeven income) MN เป็นรายได้ซึ่งรัฐบาลให้การรับรองว่ารายได้ของประชาชนจะต้องไม่ต่ำกว่านี้ (income guarantee) NIT จะมีค่าเท่ากับ MN เมื่อคนงานคนนี้ได้ทำงานเลข และ NIT เท่ากับ EK เมื่อจำนวนชั่วโมงการทำงานเท่ากับ L_2N และ NIT เท่ากับ SE เมื่อจำนวนชั่วโมงทำงานเท่ากับ L_1N เมื่อเส้นงบประมาณคือ YRM จุดดุลยภาพคือ E' รายได้เท่ากับ OY_2 (รายได้ KL_2 บวก NIT เท่ากับ E'K) จำนวนชั่วโมงการพักผ่อนเท่ากับ OL_2 จำนวนชั่วโมงการทำงานลดลงจาก L_1N เหลือ L_2N ซึ่งแสดงให้เห็นผลของ NIT ที่มีต่อจำนวนชั่วโมงการทำงาน การรวมผลกระทบของ income effect และ substitution effect เข้าด้วยกัน และถึงแม้ว่าคนงานจะได้รับ NIT มูลค่าเท่ากับ E'K รายได้ของเขาลดลงจาก OY_1 เหลือ OY_2